

**AVRUPA KONSEYİ ÇOCUK HAKLARI
STRATEJİSİ (2016-2021)**

Çocukların insan hakları

İçindekiler

Giriş

- I. AVRUPA KONSEYİ ve ÇOCUK HAKLARI: BAŞARILAR**
- II. DAHA GELMEDİK Mİ? BUGÜN VE GELECEKTE ÇOCUK HAKLARI SORUNLARI**
 - 1. Yoksulluk, eşitsizlik ve dışlanma**
 - 2. Şiddet**
 - 3. Yetişkinlere yönelik bir adalet sistemi**
 - 4. Aile ve ebeveyn sorunları**
 - 5. Irkçılık, nefret söylemi ve radikalleşme**
 - 6. Dijital çağda büyümek**
 - 7. Göç**
- III. ÖNCELİK ALANLARI**
 - 1. Tüm çocuklar için eşit fırsatlar**
 - 2. Tüm çocukların katılımı**
 - 3. Tüm çocuklar için şiddetten uzak bir yaşam**
 - 4. Tüm çocuklar için çocuk dostu adalet**
 - 5. Dijital ortamda çocuk hakları**
- IV. STRATEJİYİ ORTAYA KOYMAK**
 - 1. Standartları işler hale getirmek**
 - 2. İlgili tüm paydaşları dahil etmek**
 - 3. Çocuk haklarını anlatmak**
 - 4. Performansı değerlendirmek**

Giriş

1. Avrupa Konseyi, çocuk hakları da dahil olmak üzere tüm insan haklarını korumakta ve geliştirmektedir. Bu belge, 2016-2021 yılları arasında Avrupa Konseyi'nin önceliklerini belirtmektedir.
2. Strateji Belgesi,
 - Avrupa Konseyi'nin başarılarını (Bölüm I)
 - Çocuk hakları konusundaki başlıca zorlukları (Bölüm II)
 - Bu zorlukları aşmak için 5 öncelik alanını (Bölüm III)
 - Stratejinin gerçekleşmesi için çalışma metodlarını belirlemektedir. (Bölüm IV)
3. Çocuk haklarını güvence altına almak için belirlenen 5 öncelik alanı:
 1. **Tüm çocuklar için eşit fırsatlar**
 2. **Tüm çocukların katılımı**
 3. **Tüm çocuklar için şiddetten uzak bir yaşam**
 4. **Tüm çocuklar için çocuk dostu adalet**
 5. **Dijital ortamda çocuk hakları**
4. Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerdeki çocuklar; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi (BMÇHS) ve diğer uluslararası insan hakları sözleşmeleri tarafından güvence altına alınan tüm insan haklarından yararlanma hakkına sahiptir. Bu haklar sosyal, ekonomik, sivil, medeni, kültürel hakların tümünü kapsamaktadır. Bu Strateji Belgesi, insan haklarının tüm bu kategorilerini kapsamayı amaçlamaktadır ve Avrupa Konseyi ve üye ülkelerin bu insan haklarını tüm çocuklar için gerçeğe dönüştürme taahhüdü için düzenlenmiştir.
5. Avrupa Konseyi'nin çocuk hakları konusundaki çalışmaları, BMÇHS'ye, özellikle 4 genel maddesine, dayanmaktadır.
 1. **Ayrım gözetmeme (Madde 2).** Çocuk hakları, her ne sebeple olursa olsun ayırım gözetmeden tüm çocuklar için tanınır. Haklar çocuklara kendilerinin, ana-babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasi ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanınır. Bu Strateji Belgesi, 5 öncelik alanının hepsinde ayırım gözetmeme ilkesinin uygulanmasına dikkat çekmektedir.

2. **Çocuğun yüksek yararı (Madde 3).** Çocuklara yönelik tüm uygulamalarda çocuğun yüksek yararı temel düşüncedir. Avrupa Konseyi, bu Strateji Belgesinin amaçları doğrultusunda bu ilkeyi işler hale getirecektir.
 3. **Yaşama, hayatta kalma ve gelişme hakkı (Madde 6).** Çocuklar yaşama hakkı ve şiddet ve intihardan korunma temel hakkına sahiptir. Gelişme hakkı, çocuğun fiziksel, zihinsel, ruhsal, ahlaki, psikolojik ve sosyal gelişimini içeren geniş anlamıyla yorumlanmalıdır.
 4. **Görüşlerini ifade etme hakkı (Madde 12).** Çocuk katılımı bu Strateji Belgesinin 5 öncelik alanlarından biridir ve aynı zamanda ortak amaçtır. Bireysel, ailevi, kurumsal ve politika düzeyinde karar almada çocukları dahil etme; çocuk haklarını gerçekleştirmede temeldir. Avrupa Konseyi, çocuk hakları yaklaşımında katılımcı bir yaklaşım sergilemeyi taahhüt etmekte ve üye Ülkeleri de bu konuda teşvik etmektedir.
6. Strateji Belgesi; üye Devletler, sivil toplum, Çocuk Ombudsmanları, diğer uluslararası kuruluşlar ve çocukların bulunduğu geniş müzakereler sonucunda oluşturulmuştur. Bu süreç, Avrupa Konseyi Çocuk Hakları Stratejisi Uzmanlar Komitesi tarafından yönetilmiş ve 2014-2015 yılları arasında Komite üç toplantı gerçekleştirmiştir. Strateji Belgesi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 2 Mart 2016 tarihinde kabul edilmiş ve 5-6 Nisan 2016 tarihinde Sofya, Bulgaristan'da düzenlenen yüksek düzeyli konferansta başlatılmıştır.
7. Strateji Belgesinin oluşturulmasına katkıda bulunan paydaşlar çocuk görüşlerini de almışlardır. Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerdeki çocuklarla yapılan 130'un üzerinde istişarenin ikincil analizi özellikle yapılmış ve Belgenin geliştirilmesinde kullanılmıştır. Bu analiz sonuçları Stratejinin uygulanması sırasında referans belge olarak kullanılacaktır. Üye Devletlerden bazıları da Stratejiye katkı için çocuklara ulusal düzeyde danışmıştır.
8. Bu Strateji Belgesi ve Ekinde yer verilen eylemler ve öncelik alanları yararlanıcıları çocuklardır, Avrupa Konseyi'ne üye 47 ülkede yaşayan 18 yaş altı kişilerdir. Avrupa Konseyi'nin uluslararası bir kurum olarak eylemleri üye Devlet hükümetleri aracılığıyla

sağlanmaktadır. Üye devletler de uygulanmasını sivil toplum ve Çocuk Hakları Ombudsmanları ile sağlamaktadır.

9. Bu Strateji Belgesinin süresi 6 yıldır. Değişikliğe neden olabilecek ara dönem düzenlemeleri, üye Devletler ve ilgili diğer paydaşların rehberliğinde üç yıl sonra yapılacaktır.

I. Avrupa Konseyi ve çocuk hakları: başarılar

10. 2006 yılından itibaren 10 yıldır devam etmekte olan “Çocuklarla ve Çocuklar için Bir Avrupa İnşa Etmek” programı, Avrupa Konseyi’ne üye Devletlerde çocuk haklarını koruma ve teşvik etme konusunda büyük çaba göstermiştir. Diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki başarılar kaydedilmiştir:

- Çocuk haklarının korunmasının geliştirilmesine yönelik mevzuat ve politika değişimi; çocuk hakları konusunda üye Devletler tarafından özenle hazırlanmış ve Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilmiş olan 2 bağlayıcı ve 18 bağlayıcılığı bulunmayan kapsamlı standartlar dizisi ile gerçekleştirilmiştir. Bu Sözleşmeler, Tavsiye Kararları ve Rehber İlkeler Avrupa’da BM Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin uygulanmasını geliştirmiştir.
- Çocuk haklarının uygulanmasındaki zorluklar ve gelişmeler konusundaki bilgi temeli, en az 8 gözlem mekanizması ve Avrupa Konseyi’nin diğer mekanizmalarından alınan verilerle genişletilmiştir.
- Üye ülkeler talep üzerine, Avrupa Konseyi tarafından gerçekleştirilen 28 işbirliği projesi kapsamında 160 ‘tan fazla aktivite ve Avrupa Konseyi Bütçe ve Program ikili aktiviteleri ile çocuk hakları uygulamalarına yönelik destek almıştır. 2014-2015 yılları arasında çocuk hakları konusunda 47 üye Devletin katıldığı 200’den fazla aktivite gerçekleştirilmiştir.
- Çocuk Hakları Ulusal Koordinatörler Ağı ve Avrupa Konseyi Çocuk Hakları Stratejisi Uzmanlar Komitesi ile üye ülkeler arasında yatay ve esnek çalışma metotları geliştirilmiştir.
- Bakanlar Komitesinin çocuk hakları ve çocuklara yönelik iletişim araçları konulu tavsiye kararlarında çocukların görüşleri alınmış ve yansıtılmıştır.

- Diğer uluslararası kuruluşlar ve STKlar ile güçlü ortaklıklar geliştirilmiş ve Avrupa Konseyi'ni Avrupa ve uluslararası düzeyde çocuk hakları konusunda temel konumuna yerleştirmiştir.
- Çocuklar, ebeveynler, profesyoneller ve politika yapıcılar Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan BEŞTE BİR kampanyaları gibi çocuklara yönelik cinsel istismarı durdurmaya yönelik yaratıcı kampanyalar, görsel-işitsel materyaller ile çocuk hakları konusunda bilgilendirilmiştir.
- Avrupa Konseyi'nin 35 sektör ve politika alanını etkileyen kuruluşları aracılığı ile çocuk hakları yaygınlaştırılmış ve 2012-2015 Çocuk Hakları Strateji Belgesinin uygulanmasına katkıda bulunulmuştur.

II. Daha gelmedik mi? Bugün ve gelecekte çocuk hakları sorunları

11. BMÇHS, çocukların toplumda hakların temel öznesi ve değişim ajanı olarak görülmesi gerektiği bir paradigma değişikliği getirmiştir. BMÇHS'nin (1990) yürürlüğe girmesinin 25 yıl ardından hala bu fikir tam olarak yerleşmemiştir. Gelişme kaydedilmesine rağmen hala her gün çocuk hakları ihlali yaşanmaktadır. Hala çocukların yasal olarak korunması konusunda ve hatta yasalar ve uygulamalar arasında boşluklar bulunmaktadır. Çocukların tam hak sahibi olarak görülmesi için çocuk haklarına yeterli kaynak ayırma ve geniş toplumsal farkındalık ile birlikte güçlü bir siyasi taahhüt de gerekmektedir. Çocukların fikirlerini ifade ettiği ve üye Ülkeler, sivil toplum ve Çocuk Ombudsmanı tarafından alınan bilgileri de içeren bu bölüm önümüzdeki yıllarda çocuk hakları konusundaki zorluklar hakkında genel bir fikir vermektedir.

1. YOKSULLUK, EŞİTSİZLİK VE DIŞLANMA

12. Ekonomik kriz çocukları derinden etkilemiştir. Avrupa Konseyi'ne üye 32 ülkenin yer aldığı UNICEF raporunda, çocuk yoksulluğunun 20 ülkede arttığı ve yalnızca 12 ülkede azaldığı gözlemlenmiştir. Eurostat istatistiklerine göre çocuklar, yoksulluk ve sosyal dışlanma konusunda en riskli gruptur. Yoksulluk içinde yaşayan çocuklar, kendilerini dışlanmış ve damgalanmış hissetmektedirler. Yaşlılarına göre okul başarıları ve sağlık durumları daha

kötüdür ve potansiyellerini gerçekleştirme şansları daha düşüktür. Kuşaklar boyunca süren yoksulluk döngüsü ile Avrupa, kapsayıcı toplum ve siyasi istikrardan uzak, kırgın gençlerden oluşan bir “kayıp nesil” ile karşı karşıyadır. Yüksek işsizlik oranları ve sosyal yardımlarda kesintiler, yoksulluktan etkilenen ailelerin stres seviyesini yükseltmektedir ve bu durum da ihmal ve şiddet gibi yeni risk faktörlerini ortaya çıkarmaktadır.

13. Avrupa’daki çocukların büyük çoğunluğu dışlanmış hissetmektedir ve bu durum, ayrımcılığın çözülmesi gereken en temel sorun olduğunu bildirmektedir. Etnik köken, cinsel yönelim veya diğer statüler nedeniyle eğitimden, diğer çocuklarla oyun ve boş zaman aktivitelerinden tam olarak yararlanamama veya zorbalığa maruz kalma çocukların yaşamları boyunca iz bırakan tecrübeleridir. İnsan hakları perspektifinden bir toplumun kalitesi en incinebilir ve marjinal gruplara nasıl davrandığı ile ölçülmektedir. En incinebilir ve marjinal gruplar arasında engelli çocuklar, ebeveyn bakımından yoksun çocuklar, Roman çocukların da dahil olduğu azınlığa mensup çocuklar, göçten etkilenen çocuklar, özgürlüğünden yoksun çocuklar, sokakta yaşayan ve /veya çalışan çocuklar ve ebeveyni hükümlü olan çocuklar yer almaktadır.

2. ŞİDDET

14. Şiddet, çocuklar tarafından başlıca endişe sebeplerinden biri olarak ifade edilmektedir. Çocuklara yönelik şiddet çocuk hakları ihlalini teşkil etmekte, sosyal gelişimi zayıflatmakta ve çocukların haklarından yararlanmalarını engellemektedir. Şiddet çoğunlukla yıkıcı, kısa ve uzun dönem ruhsal, fiziksel sağlık sorunlarına neden olmakta bazen kuşaklar arasında geçiş yapmaktadır. Bireydeki etkilerinin ötesinde STKlar tarafından yapılan araştırmalar, şiddetin toplumda büyük çaplı maliyetleri olduğunu göstermektedir. Bu nedenle çocuklara yönelik şiddetin tüm türlerinin sona erdirilmesi yasal, etik ve ekonomik bir zorunluluktur.
15. Çocuklara yönelik şiddeti ele almada kaydedilen gelişmelere rağmen ilerleme halen çok yavaş ve parça parçadır. Çocuklara yönelik şiddet riski, özellikle kız çocuklarına, dijital platform ve çocukların en güvende olması gereken yer olan okullarda, bakım kurumlarında, adli kurumlarda, spor ve boş zaman aktiviteleri sırasında ve evde de dahil olmak üzere her ortamda devam etmektedir. Şiddetin önlenmesi konusunda yeterli yatırımın yapılmaması, ulusal politikaların tam anlamıyla uygulanmaması ve bütüncül olmaması, yetersiz veri ve

araştırma, danışma, raporlama, iyileşme ve yeniden entegrasyon sürecinde çocuğa duyarlı mekanizmalara yeterli özenin gösterilmemesi gelişmelerin önündeki engellerdir.

16. Çatışmalar sırasında çocuklara yönelik şiddet Avrupa’da kabul edilemez bir gerçektir. Çatışma sona erse de, çocuklar tanık oldukları ve tecrübe ettikleri olaylar nedeniyle travmatize olmuş olacaktır. Genç kuşak arasında güven inşa etmek ve güveni yeniden inşa etmek girişilecek önemli bir görevdir.

3. YETİŞKİNLERE YÖNELİK BİR ADALET SİSTEMİ

17. Avrupa adalet sistemi hala çocukların özel ihtiyaçları bakımından yetersizdir. Araştırmalar; çocukların görüşlerinin alınması, bilgilendirilmesi, korunması ve ayrımcılığa uğramaması haklarının tam anlamıyla yerine getirilmediğini ortaya koymaktadır. Kanunla ihtilaf halindeki çocuklar, adalet sisteminin yeterince cevap veremediği özel haklara sahiptir. Özgürlüğün kısıtlanması, BMÇHS aksine, son çare olarak görülmemektedir. Göçmen çocukların ve diğer çocukların idari gözetimi ve özgürlüklerinden yoksun bırakılması haklarının gerçekleştirilmesi önündeki büyük engellerdir.
18. Avrupa Sosyal Haklar Komitesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı çocukların tehlikede olduğu durumları yansıtmaktadır. Son yıllarda Mahkeme, çocuklara ilişkin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi konusunda bir takım ihlaller, örneğin Madde 8 (özel hayat ve aile hayatının gizliliği), Madde 9 (düşünce, din ve vicdan özgürlüğü) ve Madde 14 (ayırım gözetmeme), bulunduğunu belirlemiştir. Avrupa Sosyal Haklar Komitesi, Avrupa Sosyal Şartı kurallarının ihlal edildiği örneğin bedensel cezanın açık ve bağlayıcı bir biçimde yasaklanmadığı birçok Devlet bulunduğunu belirlemiştir.

4. AİLELER VE EBEVEYNLER İÇİN ZORLUKLAR

19. Çeşidi ne olursa olsun aile, toplumun en temel birimidir ve çocuğun gelişmesi ve refahı için en uygun ortamdır. Çocuklar akrabaları, ebeveynleri ve kardeşleri ile olan ilişkilerine büyük değer vermektedir. Ancak aileler, birçok zorlukla karşı karşıya kalmaktadır örneğin ekonomik kriz aileleri işsizliğe maruz bırakmış ve gelecek hakkında güvensiz olmalarına yol açmıştır. İş ve aile yaşamının uyumlandırmak birçok ebeveyn için ve genellikle kadın olan tek ebeveynli aileler için zor olmaya devam etmektedir. Çocukların tanık olduğu veya maruz kaldığı şiddet, aile bağlamında meydana gelmektedir. Gün geçtikçe artan sayıda aile

göçten etkilenmektedir. Yeni bilgi ve iletişim teknolojileri ebeveynliğe tamamen yeni bir boyut getirmektedir. Ebeveynlerden çoğu, çocuk yetiştirme rolleri ve çocukların haklarını gerçekleştirme konusunda yetersiz kalmaktadır.

5. İRKÇILIK, NEFRET SÖYLEMİ VE RADİKALLEŞME

20. Son ekonomik kriz, üye Devletlerin çoğunda sosyal uyumu derinden etkilemiştir ki bu durum da hem hukukun üstünlüğü hem de demokrasiyi tehdit etmektedir. İrkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI), kişilerin “günah keçisi” yapıldığına işaret etmekte ve incinebilir gruplara karşı nefret söylemi ve ırkçı şiddet eylemleri konusunda artış olduğunu ifade etmektedir. Çocuk ve gençlerin radikalleştirilmesi; tolerans eğitimi ve kültürler arası diyalog konusunda daha fazla yatırım yapılmasını gerektiren bir endişe konusudur. Aşırılıkçı gruplar tarafından Avrupa’daki çocukların toplandığı vakalar mevcuttur. Bu durumu önlemek ve ayrıca yurtdışında aşırılıkçı gruplara katılan ve ardından geri dönen çocukların yeniden entegrasyonu için çözüm yolları bulunması gerekmektedir.

6. DİJİTAL BİR DÜNYADA BÜYÜMEK

21. Bilgisayarlar, oyun konsolları, tabletler veya akıllı telefonlar aracılığıyla dijital dünya, çocuklara bol miktarda fırsat sunmaktadır. İnternete erişim ve dijital okuryazarlık; gitgide çocukların ifade özgürlüğü, katılım ve eğitim haklarının bir boyutu olarak ele alınmaktadır. Ancak dijital çevre çocukları zararlı içeriklere ve online cinsel istismar ve cinsel görüntülere aşırı maruz kalma da dahil olmak üzere birçok etkiye de maruz bırakmaktadır. Siber zorbalık ve ifşa olma gibi bazı vakalarda, çocuklar diğerlerine zarar verebilmekte ve risk oluşturabilmektedir. Ebeveynler ve aileler, kuşak farkının fazla olmasını engellemek amacıyla teknolojik gelişmeleri yakalamak için çabalamaktadır.

7. GÖÇ

22. Hareket halindeki veya göçten etkilenen çocuklar Avrupa’da bugün en incinebilir grubu oluşturmaktadır. Bazı ülkelerde, adalet, eğitim, sosyal hizmetler ve sağlık hizmetlerine sınırlı erişim sağlayabilmektedirler. Refakatsiz çocuklar özellikle daha tehlikeli koşullarla karşı karşıyayken; göçmen çocukların çoğu ailelerinin refakatinde olsalar bile insan hakları ihlaline maruz kalmaktadırlar. Çocuğun yüksek yararı ilkesi, sığınmacı ve göçmen prosedürleri sırasında çoğunlukla ihmal edilmektedir. Çocukların korunmak yerine gözetim altında tutulmaları, etkili vasi atama konusundaki başarısızlıklar, aileden ayrı düşme ve küçük düşürücü yaş belirleme prosedürleri çocuk koruma sistemindeki boşluklar nedeniyle

göçmen çocukların karşılaştığı sembolik sorunlardır. Ayrıca bu çocuklar; çocuk ticareti ve sömürü riski altındadır. Ailesi göç ettikten sonra yalnız kalan çocuklar ve vatansız çocuklar haklarının ihlal edilmesi riskiyle daha çok karşı karşıyadır.

III. Öncelik Alanları

23. Yukarıda bahsedilen sorunları ele almak için, 5 öncelik alanı belirlenmiştir. Bu bölümde bu alanlar tanımlanmaktadır ve alanlar BMÇHS, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı ve çocuk haklarını koruyan diğer Avrupa Konseyi standartları referans alınarak belirlenmiştir.
24. Her bölümün sonundaki şekiller her öncelik alanının yararlanıcı düzeyindeki (çocuklar) beklenen etkiyi, üye Devletler ve diğer paydaşlar düzeyindeki sonuçları ve Avrupa Konseyi tarafından üretilen sonuçları kısmi olarak içermektedir. Avrupa Konseyi yetkilerinin normatif karakteri düşünüldüğünde, performansı temel olarak sonuç ve çıktı düzeyinde incelenecektir ancak etki konusunda sonuçlar üretmeye de çaba gösterilecektir.
25. Organizasyon içinde risk yönetimi konusunda pilot proje kapsamında sonuçların başarısını olumsuz etkileyecek belli sayıdaki risk faktörleri belirlenmiştir. Belirlenen risk faktörleri ayrıntılı değildir ve Stratejinin uygulanmaya başladığı aşamada daha detaylı bir şekilde belirlenecektir. Yetersiz mali kaynak ve insan kaynakları ve siyasi taahhüt tüm öncelik alanları önündeki genel risk faktörleridir.

1. TÜM ÇOCUKLAR İÇİN EŞİT FIRSATLAR

26. BMÇHS, her çocuğun fiziksel, ruhsal, zihinsel, ahlaki ve sosyal gelişimi için yeterli yaşam standardına hakkı olduğunu kabul etmektedir. Avrupa Sosyal Şartı, çocukların sosyal, yasal ve ekonomik olarak korunması hakkını garanti altına almaktadır. BMÇHS ve Avrupa Sosyal Şartı çerçevesinde, aileler rollerini gerçekleştirmeleri için gerekli koruma ve yardımı almalıdır.

1.1.Çocukların sosyal haklarını garanti altına almak

27. Avrupa Konseyi, Avrupa Sosyal Şartı'nı özellikle tasarruf dönemlerinde çocuk ve aile haklarını garanti altına almak için minimum standartlar dizisi olarak tanımlamaktadır.

Avrupa Sosyal Haklar Komitesi'nin çocuk haklarına ilişkin kararları ve sonuçlarının takibine özel önem verilecektir.

28. Çocuk yoksulluğu ve sosyal dışlanma en etkili biçimde; önleyici tedbirler, aile desteği, erken çocukluk bakımı ve eğitimi, sosyal hizmetler, eğitim ve konutlandırma politikalarını içeren bir çocuk koruma sistemi aracılığıyla ele alınabilir. Bu nedenle üye Devletler, Bakanlar Komitesinin çocuk dostu sosyal hizmetler, çocuk dostu sağlık bakımı, dezavantajlı ortamda yetişen gençlerin sosyal haklara erişimi konularındaki Tavsiye Kararları ve Yerel ve Bölgesel Makamlar Kongresi'nin sokakta yaşayan ve çalışan çocukların sosyal entegrasyonu konulu Tavsiye Kararının uygulanması ve izlenmesine davet edilmektedir. Üye Devletler ayrıca, "Çocuklara yatırım yapmak: Dezavantaj Döngüsünü Kırma" başlıklı Tavsiye Kararı ve entegre çocuk koruma mekanizmaları konusundaki çalışmalarını göz önünde bulundurabilirler. Kendilerini etkileyen her konuda çocuğun yüksek yararını sağlamak amacıyla Üye Devletler çocuğa ilişkin kararların etki değerlendirmeleri sistemini getirmek ve geliştirmek konusunda desteklenecektir.

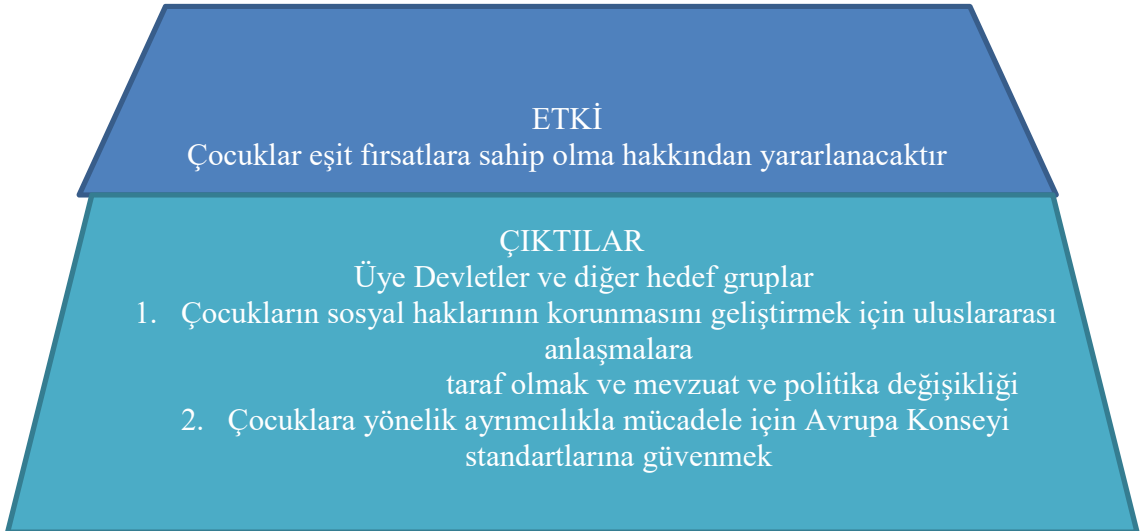
1.2.Ayrımcılığa karşı koymak

29. Ayrımcılığa uğramama hakkı (bkz. Bölüm 1) AİHS ve BMÇHS ile garanti altına alınmıştır ve ayrıca genel ilkelerden biridir.
30. Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme ve Avrupa Konseyi'nin engelli çocuk ve gençlerin topluma tam katılımı, kurum bakımında ayrılımları ve toplum yaşamına geçmeleri konusunda Tavsiye Kararları uyarınca engelli çocukların haklarını korumaya devam edecektir. Engelli çocukların dijital ortamda özel fırsatlar ve riskler konusunda katılımcı araştırmalar yapılacaktır.
31. Yatılı bakım kurumlarında kalan çocukların hakları konulu Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı ve Alternatif Bakım Altındaki Çocukların Hakları konulu BM Rehber İlkeleri çerçevesinde, Avrupa Konseyi alternatif bakım altındaki tüm çocuklara özel önem gösterecek ve bu alanda çalışan uzmanlara çocuk hakları temelli ve katılımcı yaklaşım sunmaları amacıyla rehberlik sunacaktır. Halen büyük yatılı bakım kurumları (kuruluşların) bulunması halinde Avrupa Konseyi, özellikle 3 yaş altı çocukların kuruluşlarda bakımının kaldırılmasını teşvik edecektir.
32. Hareket halindeki veya göçten etkilenen çocukların hakları korunacak ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Yüksek Komiserliği de dahil olmak üzere Avrupa Konseyi kuruluşları

aracılığıyla korunması teşvik edilecektir. Üye Devletler, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Yüksek Komiserliği içtihatları, İşkencenin Önlenmesi Komitesi, İnsan Ticaretine Karşı Uzman Eylem Grubu, Avrupa Sosyal Haklar Komitesi hükümleri uyarınca insan hakları konusundaki yükümlülükleri uygulamak konusunda desteklenecektir. Ayrıca Avrupa Konseyi, üye Devletlere koordineli çocuk hakları temelli yaklaşım sunmaları, refakatsiz göçmen çocuklara ilişkin projeleri göz önünde bulundurmaları, göçmen çocukların entegrasyonunu güçlendirmeleri konusunda rehberlik edecektir. Refakatsiz göçmen çocuklar ve göç ve çocuk ticareti arasındaki ilişkiye özel önem gösterilecektir. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, Göçmen Çocukların Alıkonulmasını Sonlandırma Kampanyasını desteklemeye devam edecektir.

33. Avrupa Konseyi, azınlık gruba mensup çocukların haklarını korumaya ve korunmasını teşvik etmeye özellikle Ulusal Azınlıkların Korunması Çerçeve Sözleşmesi Tavsiye Komitesi ve Bölgesel ve Azınlık Dilleri Avrupa Şartı Uzmanlar Komitesi çalışmalarıyla devam edecektir. Söz konusu çalışmalarla Avrupa Konseyi, etnik veya ulusal azınlıklara mensup çocukların özel yaşamında ve kamusal yaşamında kendi dillerini kullanma haklarını koruyacaktır.
34. Erken evlilik sorununu ele almak, Roman çocukların erişimini güçlendirmek ve engelli çocukların kapsayıcı eğitime erişimi, ROMED'e (Roman mediatörler) bağlı eğitimli arabulucular ve asistanların etkin bir şekilde kullanımı, Dosta! Kampanyasının çocuk dostu versiyonunu geliştirerek Roman çocuklara karşı stereotiple mücadele etmek ve Roman çocukların haklarının korunması ve etkin uygulanması için faaliyetler gerçekleştirilecektir.
35. Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılıkla mücadele etmek ve kız ve erkek çocukları arasında eşitliği teşvik etmek için Avrupa Konseyi, özellikle medya ve eğitimde stereotip ve cinsiyetçiliği ele almaya devam edecektir.
36. Cinsel yönelim veya cinsiyet temelinde ayrımcılıkla mücadele önlemleri konulu CM/Rec (2010)5 Tavsiye Kararı çerçevesinde Avrupa Konseyi, LGBT ve interseks çocukların haklarının gerçekleştirilmesi konusunda araştırma gerçekleştirecektir.

I. Öncelik alanı: tüm çocuklar için eşit fırsatlar

RİSKLER VE HAFİFLETİCİ EYLEMLER

- Avrupa Konseyi'nin sosyal hakların uygulanması ve ayrımcılıkla mücadele konusundaki rehberliği ve buna ilişkin araçlar yasa yapıcılar ve politika yapıcılar tarafından bilinmemektedir
- Avrupa Konseyi standartları ve araçları hakkında farkındalık artırma, buna ilişkin belgelerin tercümesi de dahil olmak üzere

ÇIKTILAR (SEÇME)

- Sosyal Şart'ın izlenmesi için hedeflenen eylemler
 - Ombudsmanların ve sosyal hakların savunuculuğunu yapan STK'ların kapasitelerinin artırılması
- Roma'daki "Dosta" kampanyasının çocuk dostu versiyonu
 - Refakatsiz göçmen çocuklar da dahil olmak üzere göçmen çocukların durumlarının Avrupa Konseyi kurumlarınca izlenmesi
- Alternatif bakım altındaki çocukların hakları konusunda profesyonellerin eğitimi
 - LGBTI çocuklara ayrımcılığa karşı tedbirlere yönelik ihtiyaç analizi

2.BÜTÜN ÇOCUKLARIN KATILIMI

37. Çocukların hem bireysel hem de grup olarak kendilerini etkileyen kararlara katılma ve dinlenilme hakları vardır. Aslında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 10 da garanti altına alındığı üzere herkesin ifade özgürlüğü vardır. BM Çocuk Hakları Komitesi çocuklara kendilerini etkileyen meselelerde görüşlerini özgürce açıklama ve yaş ve olgunluk düzeylerine uygun olarak kendi görüşlerine sahip olma hakkı vermiştir.

2.1. Çocukların katılım hakkını teşvik

38. Avrupa Konseyi çocuklarla ilgili bütün boyutlarda ve sistematik biçimde çocuk katılımının uygulamaya nasıl yerleştirileceği hususunda rehberlik yapacaktır. Çocukların ve 18 yaş altındaki gençlerin katılımına dair Tavsiye karar temelinde, üye ülkelerin çocukların kendilerini ilgilendiren konularda katılım hakkının hayata geçirilmesine dair kaydedilen ilerlemeleri değerlendirmek adına Avrupa Konseyi Çocuk Katılımı Değerlendirme Aracını bir ölçüt olarak kullanmasını destekleyecektir. Avrupa Konseyi Çocuk Bölümü, gençlik ve çocuk organizasyonları, çocuklar için kamu denetçileri ve çocuk danışma kuruluşlarıyla işbirliği içinde, bağımsızlık, temsil, rekabet, bilgi ve devamlılık ilkelerine dayanarak hak temelli çocuk katılımı tecrübelerin aktarımını kolaylaştırmak için gerekli adımlar atılacaktır.

2.2 Çocuklara ulaşma

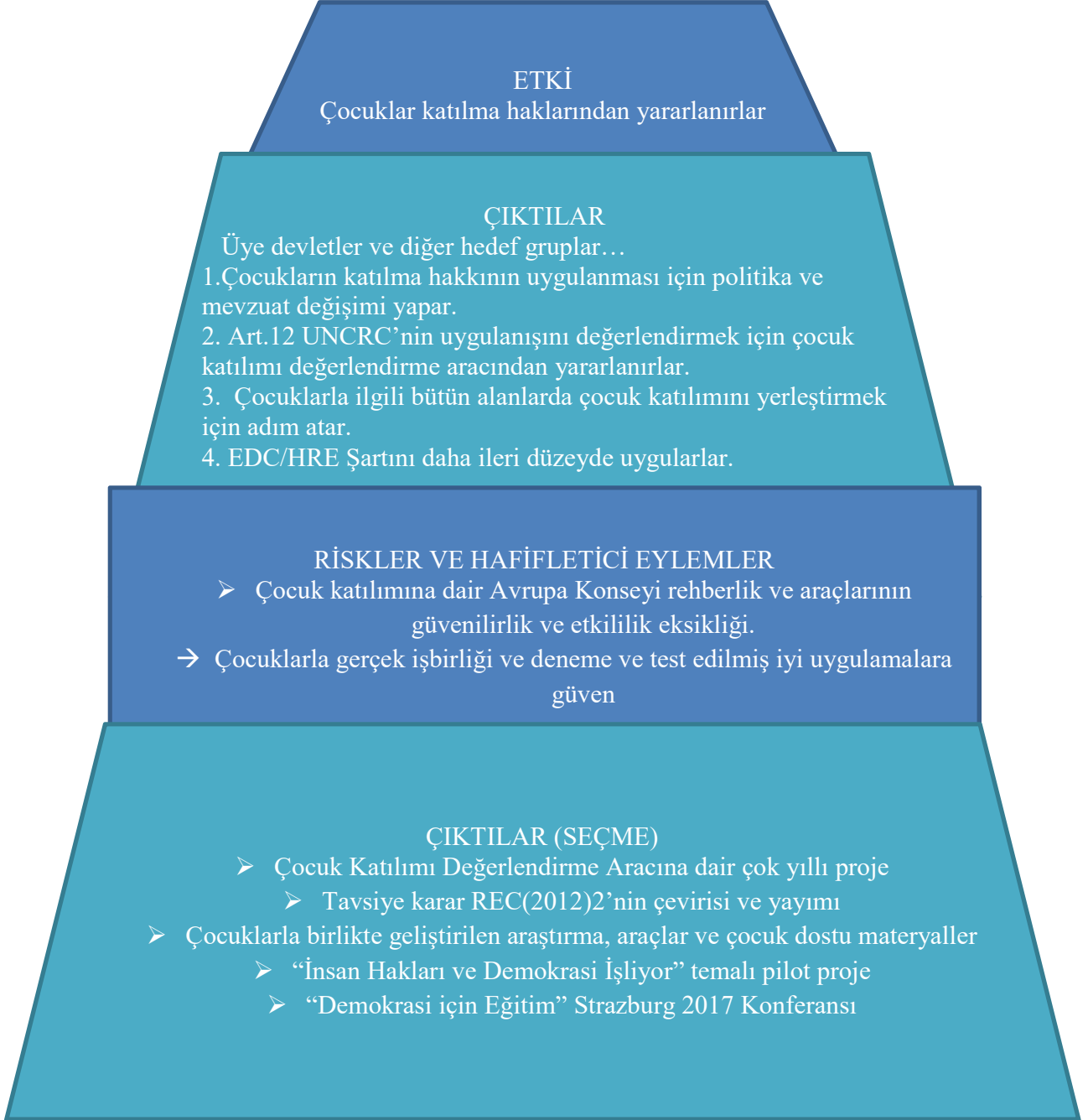
39. Avrupa Konseyi yukarıda sayılan ilkeleri göz önünde bulundurarak çocuklarla ilgili standartlarının, politikalarının ve eylemlerinin gelişimi, uygulanması ve değerlendirilmesinde çocukları sürece dahil etmeye ve onların görüşlerine değer vermeye devam edecektir. Böyle yaparak engelli çocuklar, fakirlik içindeki çocuklar, bakım altındaki çocuklar, roman çocuklar, göç veya başka sebeple yerlerinden olmuş çocuklar ve azınlıkların çocukları gibi hassas durumdaki çocukların katılımına özel önem verilecektir. Çocuklara ve onlara bakım sağlayan, onlarla çalışanlara internet siteleri, uygulamalar, sosyal medya, oyunlar, yayınlar ve diğer çocuk dostu araçlarla ulaşmak için çabalar artırılacaktır.

2.3. Okula ve katılımı ve okul aracılığıyla katılımı güçlendirme

40. Avrupa Konseyi, Konseyin İnsan Hakları ve Demokratik Vatandaşlık Eğitimi Şartına uyumlu bir şekilde, çocukların, okul ortamına ve üye ülkelerde insan hakları ve vatandaşlık eğitiminin gelişimini destekleyerek okulların demokratik yönetimine katılımını sağlayacak fırsatları artırır. Söz konusu Şartın uygulanışının ikinci gözden geçirilişine çocukların katılımı kolaylaştırılacaktır.

Üye devletler arasında eş düzeyli öğrenim, Avrupa Birliđi ve Avrupa Konseyi tarafından ortaklaşa kurulan “İnsan Hakları ve Demokrasi İşliyor” pilot projesi şemasıyla desteklenecektir.

Öncelik alanı 2: Bütün çocukların katılımı

3. BÜTÜN ÇOCUKLAR İÇİN ŞİDDETSİZ BİR HAYAT

41. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi, devletlerin çocukları her türlü fiziksel ve zihinsel şiddetten, yaralanma ve istismardan, ihmal ve dikkatsiz davranışlardan, cinsel istismar dahil sömürü ve kötü davranıştan korumak için bütün gerekli hukuki, idari, sosyal ve eğitsel önlemleri almalarını gerektirmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı diğer Avrupa Konseyi antlaşmaları çocuğun şiddet ve zarardan korunma hakkını garanti altına almaktadır.

42. Çocuğa karşı şiddeti ele alma uğraşında Avrupa Konseyi, BM Genel Sekreteri'nin Çocuğa karşı şiddete ilişkin çalışmasındaki tavsiyelerinin uygulanmasını teşvik çabalarında bölgesel bir yönlendirici olarak hareket etmeye ve BM Genel Sekreter Çocuğa Karşı Şiddet Özel Temsilcisinin direktiflerini desteklemeye devam edecektir.

3.1. Şiddetten korunmada bütünleşik bir yaklaşımı teşvik etme

43. Çocuğa karşı şiddeti ele almak bütünleşik ve stratejik bir yaklaşımı gerektirmektedir. Avrupa Konseyi çocuğa yönelik şiddetin ortadan kaldırılması için bütün alanlarda özellikle eğitim, medya, adalet, eşitlik, aile, göç, alternatif bakım ve engelli çocuklar alanında katkı sağlayacaktır. Avrupa Konseyi üye ülkeleri, Bakanlar Komitesinin çocukları şiddetten korumak için bütünleşik ulusal stratejiler konusunda tavsiye kararını uygulamada destekleyecektir. Bu tavsiye, esaslı hukuki, siyasi ve kurumsal çerçeveler, çocuk haklarına saygı kültürünü oluşturmada teşvik, çocuk dostu mekanizmalar ve hizmetler kurma ve çocuğa karşı şiddetin bütün biçimlerini engelleme, belirleme ve müdahalede bulunmak için ulusal araştırma gündemi kabul etme üzerine rehberlik içermektedir. Avrupa Konseyi bu alandaki mevcut ulusal stratejilere erişim sağlamada ve ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde veri toplama dahil olmak üzere ulusal stratejilerin gelişiminde, uygulanmasında ve gözden geçirilmesinde eşdüzeyde destek platformu sağlamada bir takas kurumu gibi faaliyet gösterecektir.

3.2. Cinsel Sömürü ve İstismarla Mücadele

44. Avrupa Konseyi, çocuğa karşı cinsel şiddetin çeşitli biçimlerini belirleme ve mücadele etmeyi hedefleyen Avrupa Konseyi antlaşmalarının uygulanmasını teşvik edecek, izleyecek ve destekleyecektir. Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismardan Korunması için Sözleşmesinin (Lanzarote Sözleşmesi) bütün üye ülkelerce kabul edilmesini sağlama, iyi örneklerin toplandığı ve kapasite inşa etmek için platform olma rolünün yanı sıra Lanzarote Sözleşmesi Tarafları Komitesinin gözlemlene çalışması aracılığıyla Sözleşmenin etkili uygulanmasını temin etmek için özellikle çaba sarf edilecektir.

45. Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismardan Korunması üzerine Avrupa Günü her yıl 18 Kasım'da kutlanacaktır. Bu gün bu probleme dikkat çekmeye, iyi örneklerin paylaşımına ve Lanzarote Sözleşmesinin kabulü ve uygulanmasına adanacaktır. BEŞte BİR (ONE in FIVE) kampanyası çerçevesinde çocuğa karşı cinsel şiddeti durdurmak için iletişim ağının çalışmaları göz önüne alınarak Genel Kurul, Lanzarote Sözleşmesinin kabulü ve uygulanmasını teşvik etmeye devam edecek ve Avrupa Günü'nün başarılı olması için işbirliğine devam edecektir.

46. Avrupa Konseyi ayrıca BM Özel Raportörünün çocuk satışı, çocuk fahişeliği ve çocuk pornosu üzerine direktifini destekleyecektir.

3.3. Bedensel Cezayı Ortadan Kaldırma

47. Avrupa Konseyi, ev ortamı dahil olmak üzere bütün ortamlarda çocuklara karşı aşağılayıcı veya diğer acımasızca cezaları ve bedensel cezalarının etkili bir şekilde ortadan kaldırılmasını teşvike devam edecektir. Bedensel cezanın evrensel olarak ortadan kaldırılması ve yasaklanmasında karşılaşılabilecek zorlukları ve bunların üstesinden nasıl gelineceğini belirleyecektir. Üye devletler tam bir yasak getirmek konusundaki hukuki reformlarında ve çocukların saldırıdan korunmada eşit haklara sahip olması, şiddet içermeyen disiplin ve Pozitif Ebeveynliği Destekleme Politikası Tavsiye kararıyla uyumlu biçimde olumlu çocuk yetiştirmeyi teşvik etmenin yanı sıra şiddetle cezalandırmanın tehlikeleri hakkında daha yüksek toplumsal farkındalık oluşturmak hususunda desteklenecektir.

3.4. Çeşitli ortamlarda ve biçimlerdeki şiddetten çocukları korumak

Avrupa Konseyi okullardaki şiddet meselesini özellikle Avrupa Konseyi Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Bildirgesi temelinde ele almaya devam edecektir. Çapraz bir yaklaşımı takip ederek Avrupa Konseyi, şiddet, homofobik şiddet, siber şiddet ve radikalleşmeyle bağlantılı şiddeti önlemede eğitimin rolünü güçlendirmeye yönelik desteğini sürdürecektir. Avrupa Konseyi, "Beat Bullying" videosu ve "Human Rights and Democracy Start with us: Charter for All" gibi eğitsel materyallere dayanan insan hakları eğitimi ve demokratik vatandaşlık üzerine kampanyaları ve farkındalık artırıcı çabaları destekleyecektir.

Avrupa Konseyi, Aile İçi Şiddet ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Uzmanlar Grubunun (GREVİO) çalışmaları vasıtasıyla bütün üyelerini kız çocuklarını cinsiyet temelli şiddetten korumak, şiddeti engellemek, soruşturmak ve ortadan kaldırmak ve bunların yanında aile içi şiddetin bütün çocuk mağdurlarına uygulamak için Aile içi Şiddet ve Kadına Yönelik Şiddetle

Mücadele ve Önleme üzerine Avrupa Sözleşmesini (İstanbul Sözleşmesi) imzalamaya, onaylamaya ve etkili biçimde uygulamaya özellikle teşvik etmektedir.

50. Avrupa Konseyi özellikle İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele Uzmanlar Grubu (GRETA) vasıtasıyla üye devletleri İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele Sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmede destekleyecektir.

51. Avrupa Konseyi Spor Genişletilmiş Kısmi Anlaşması (EPAS) Pro Safe Sports (PSS) projesini kapsamak suretiyle çocuklar için sağlıklı ve güvenli bir spor ortamı, yöneticiler ve antrenörlere sporda fiziksel, psikolojik ve sosyal refah bakımından rehberlik ve eğitim sağlayacak bir araç seti sunacaktır. Ayrıca çocukların ve atletlerin göçle ilişkili tehlikelerden korunması üzerine Tavsiye Kararın uygulanmasını teşvik edecek ve takip edecektir.

Öncelik alanı 3: Bütün çocuklar için şiddetsiz bir hayat

ETKİ

Çocuklar şiddetsiz bir yaşam hakkında yararlanırlar

ÇIKTILAR

Üye devletler ve diğer hedef gruplar...

1. Tavsiye kararı REC(2009)10 u uygulamak için politika ve mevzuat değiştirir
2. Lanzarote ve İstanbul Sözleşmelerini onaylar ve uygular
3. Bedensel cezayı yasaklamak için harekete geçer
4. Şiddetin diğer türleriyle ilgili Avrupa Konseyi standartlarını uygulamak için politika ve mevzuat değiştirir.

RİSKLER VE HAFİFLETİCİ EYLEMLER

- Lanzarote Komitesi izleme raporları üye devletlerdeki realiteyle uyumsuz → Devletlerce sunulan bilgilerin STKlar ve vaka örnekleri vasıtasıyla teyidine başvuru
- ➔ Avrupa Konseyi'nin bedensel cezayla ilgili faaliyetlerine ilişkin olumsuz kamuoyu → bedensel cezanın olumsuz sonuçlarını ve pozitif ebeveynliğin faydalarını açıklamak

ÇIKTILAR (SEÇME)

- Lanzarote Sözleşmesinin Taraflar Komitesince izlenmesi
- Çocukların cinsel şiddetten korunmasına dair Avrupa Günü
 - Şiddetsiz ebeveynliği teşvik için online araç seti
- Üye devletlerin bedensel cezayı yasaklayabilmesi için destek
- GREVIO ve GRETA raporlarını izleme ve faaliyetleri takip etmek

4. BÜTÜN ÇOCUKLAR İÇİN ÇOCUK DOSTU ADALET

52. BM Çocuk Hakları Komitesine göre, çocuklara kendilerine ilgilendiren bütün adli ve idari süreçlerde dinlenilme ve hakları ihlal edildiğinde yetkili, bağımsız ve tarafsız şikayet mekanizmalarına erişme imkânı sağlanacaktır. Dahası BMÇHS'ye taraf ülkeler hukuku ihlal eden her çocuğa, onur ve haysiyetine uygun, yaşını göz önünde bulunduran ve topluma yeniden entegrasyonu hedefini mümkün kılan bir şekilde davranılma hakkını kabul ederler. Çocukla alakalı bütün işlemlerde kamu ya da özel sosyal refah kurumlarında, mahkemelerde, idari makamlarda ve yasama organlarında çocuğun yüksek yararı en öncelikli konu olacaktır.

4.1. Çocuk Dostu Adaleti Geliştirmek

53. Avrupa Konseyi üye devletlerin çocukların idari, adli, sivil süreçlere katılımını, erişimini, işlem yapmasını temin etmesini desteklemek suretiyle Avrupa Konseyi Çocuk Dostu Adalet Kılavuzunun uygulanmasını teşvik edecektir. Bu, Hukuki İşbirliği üzerine Avrupa Komitesi (CDCJ), Hukuk Profesyonelleri için İnsan Hakları Eğitim Programı (HELP) ve diğer ilgili kurumlar tarafından uygulanan bir dizi faaliyeti içermektedir. Böyle yaparak Konsey UNICEF CEE/ CIS ve Baltık Denizi Ülkeleri Konseyinin (CBSS) yanı sıra Avrupa Komisyonu, AB Temel Haklar Ajansı ile işbirliği içinde çalışmalarını sürdürecektir. Üye ülkelerin BMÇHS İletişim Usulleri üzerine Üçüncü İhtiyari Protokolünü onaylamaları ve uygulamaları için destek sağlanacaktır.

4.2. Çocukların özgürlük kısıtlanması durumunda korunması

54. BMÇHS'ne göre, özgürlükten kısıtlama uygun olan en kısa süreyle ve başvurulacak en son çare olarak uygulanmalıdır. Avrupa Konseyi, diversiyonun yaygınlaşması ve yeniden entegre olma için hazırlama tedbirleri vasıtasıyla üye devletleri özgürlük kısıtlamadan kaçınma, çocukları suçlu olarak kabul etme hususunda, destekleyecektir. Fiziki durum ve tutukluluk rejimleri Avrupa Konseyi standartlarıyla uyumlu biçimde düzeltilmelidir. Üye devletlere suça sürüklenen çocuklar için yaptırımlar ve önlemler hususundaki Avrupa Düzenlemelerini uygulamada destek sağlanacaktır. Avrupa Konseyi, özgürlüğünden mahrum çocukların şiddet ve insanlık dışı muamelelerden korunması bağlamında Avrupa Konseyi İşkence ve İnsani Olmayan veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezayı Önleme Standartlarının uygulanmasını teşvik edecek, çocuk suçlulara yönelik kuruluşlardaki şiddet üzerine hazırlanan raporlarındaki tavsiyelerin takibini yapacak ve çocuklara yönelik tutukevi izleme yerleri için uygulama rehberi geliştirecektir. Avrupa Konseyi, ebeveynleri hapsedilmiş çocukların durumlarını değerlendirecektir. Avrupa Konseyi uygun ve

kendi görev alanı kapsamında, BM Özgürlüğünden Mahrum Çocuklar Küresel Çalışmasını Avrupa bölgesi başta olmak üzere mümkün olduğunca desteklemeye hazırdır.

4.3.Çocukların Aile İçinde Hakları

55. Avrupa Konseyi, Avrupa Çocukların Evlat Edinilmesi Sözleşmesi (revize edilmiş), Aile Arabuluculuğu üzerine Bakanlar Komitesi Tavsiyeleri de dahil olmak üzere aile hukuku üzerine, pozitif ebeveynliğe dair politikası ve çocukların yeniden yerleştirilmesine ilişkin sorunları engelleme ve çözmek üzerine standartlarının uygulanmasını teşvik etmektedir. Konsey, yeni aile biçimleri ve bioetik bağlamında, özellikle taşıyıcı annelik ve donör bağışlı üreme hususlarında çocuğun yüksek yararına dair faaliyette bulunacaktır. Aile meselelerinde çocuğun yüksek yararının değerlendirilmesi sürecine özel önem verilecektir. Üye devletlerin çocuğun ailesinden alınmasında, yerleştirilmesinde, yeniden birleştirilmesinde en üstün yararının öncelik konusu olmasını temin edecek hüküm, düzenleme ve usulleri mevzuatlarına nasıl yerleştirebilecekleri araştırılacaktır.

Öncelik alanı 4: Bütün çocuklar için çocuk dostu adalet

ETKİ

Çocuklar adalet sistemindeki haklarından yararlanırlar

ÇIKTILAR

Üye devletler ve diğer hedef gruplar...

1. Çocuk dostu adalet hakkındaki ilkelerin uygulanması için politika ve mevzuat değişimi yapar.
2. Özgürlüğünden yoksun çocukların sayısının azalması için adım atar ve özgürlükten mahrumiyet koşullarını iyileştirir.
3. Çocuğun yüksek yararının aile bağlamında belirlenmesi dahil çocuk haklarının kavranmasını pekiştirir.

RİSKLER VE HAFİFLETİCİ EYLEMLER

- Avrupa Konseyi rehber ve araçları ulusal adalet sistemlerinde ve kamuoyunda dirençle karşılaşır.
- ➔ Çocuk hakları ve çocuk merkezli yaklaşımın faydalarını açıklama ve bu konuda farkındalık artırma; iyi örnekleri yaymak

ÇIKTILAR (SEÇME)

- Çocuk dostu adaletle dair iyi uygulamaları paylaşmak için bölgesel toplantılar
 - Çocuk dostu adaletin seçilmiş yönlerine dair veri toplama
- Çocuk dostu adalet, arabuluculuk, özgürlük kısıtlama tesislerinin izlenmesi vs konularında hukuk profesyonellerini eğitime
 - Çocuk tutukevlerinin AİÖK tarafından izlenmesi
- Çocukların göç kaynaklı tutulmalarını sonlandırmak için parlamento kampanyası
- Biomedikal alanda ve aile hukukunda karşılaşılan yeni zorluklara dair ihtiyaç değerlendirmesi

5. DİJİTAL ORTAMDA ÇOCUK HAKLARI

56. Yeni Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) çocukların BMÇHS, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Sosyal Şartıyla garanti altına alınmış birçok temel hakkının kullanımını etkilemektedir. BM Çocuk Hakları Komitesince yayınlanan tavsiyelere göre, bütün çocuklar BİT'e ve dijital medyaya güvenli bir şekilde erişebilmeli, bunlara tam olarak katılımları, kendilerini ifade edebilmeleri, bilgi aramaları ve BMÇHS ve Ek Protokollerince kutsal kabul edilen bütün haklarını herhangi bir ayrımcılığa uğramadan kullanabilmeleri temin edilmelidir.

57. Dijital dünya çocuklara sınırsız öğrenmeyi ve iletişim imkanlarını sunarken bunların yanında üye devletlerin birleşik şekilde ve Avrupa Konseyi İnternet Yönetim Stratejisi 2016-2021'e uyumlu biçimde mücadele etmesi gereken gerçek sorunları da sunmaktadır. Avrupa Konseyi üye devletlere çocukların dijital dünyaya katılımı, korunmaları ve haklarının temini için rehberlik ve destek sağlayacaktır.

5.1. Çocukların dijital ortama katılımı

Avrupa Konseyi çocukların ayrımcılığa uğramama, bilgiye erişme, ifade özgürlüğü ve dijital ortama katılım hakkını bu alanda çalışan diğer paydaşlarla işbirliği içinde desteklemekte ve korumaktadır. Çocukların ve ebeveynlerin BİT ve dijital medyayı tam potansiyelde ve güvenli kullanmalarını temin etmek için akıllı telefon ve tablet uygulamaları ve diğer iletişim araçları oluşturulacak ve yayılacaktır. Engelli çocuklar gibi hassas durumdaki çocukların güçlendirilmesine özel önem verilecektir. Pozitif ebeveynliği destekleme politikası hakkındaki Tavsiye karardan ve diğer ilgili standartlardan yararlanarak dijital çağdaki hak temelli ebeveynlik üzerine rehber geliştirilecektir. Üye Devletler için rehber, dijital ortamda çocuk haklarıyla bütünleşik bir yaklaşımla geliştirilecektir.

5.2. Çocukların dijital ortamda korunması

59. Avrupa Konseyi Sözleşmeleri çocukların güvenliğine ilişkin potansiyel tehditlerden korunmada sağlam bir temel sunmaktadır. Avrupa Konseyi, Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismardan korunması Sözleşmesinin, Siber Suç Sözleşmesi ve Ek Protokollerinin, Bireylerin Kişisel Verilerinin Otomatik İşlenmesine dair Bireylerin Korunması Sözleşmesinin, Kadına Yönelik ve Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Önleme Sözleşmesinin, İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele Sözleşmesinin ve Bakanlar Komitesinin ilgili Tavsiyelerinin uygulanışını teşvik edecek, izleyecek ve destekleyecektir.

5.3. Dijital ortama çocuklar için düzenleme

60. BİT ve dijital medya çocukların eğitim hakkına yeni bir boyut getirmiştir. İnternetin yaratıcı, eleştirel ve güvenli kullanımını temin için Avrupa Konseyi, Demokratik Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Programının başarısı ve Demokratik Kültür Yeterlilikleri Projesinin sonuçları üzerine inşa edilen bir Pan-Avrupa Projesi başlatacaktır. Çoklu paydaş müzakereleri ve iyi uygulama değişimlerini temel alarak, dijital vatandaşlık yeterliliği için politika rehberi ve tanımlayıcı sözcük seti geliştirilecek ve üye ülkelerdeki okullarda kullanılmak üzere sunulacaktır.

61. İnternet ve Sosyal medya gençler arasında nefret söylemi, radikalleşme ve terörü savunmak için yaygın olarak kullanılmaktadır. Buna müdahale olarak Avrupa Konseyi “Nefret Söylemine Hayır” kampanyasına devam edecek ve eğitim alanında ve Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen 19 Mayıs 2015 tarihli “Şiddete varan aşırıcılık ve terörizme götüren radikalleşmeyle mücadele” Eylem Planında ortaya konulduğu şekilde internet üzerinde bizi dizi önlemlere yatırım yapacaktır.

Öncelik alanı 5: çocukların dijital ortamdaki hakları

ETKİ

Çocuklar dijital ortamda haklarından yararlanırlar

ÇIKTILAR

Üye devletler ve diğer hedef gruplar...

1. Çocuk dijital ortamda korunması için politika ve mevzuat değiştirir
2. Çocukların BİT'i tam potansiyelinde kullanmalarını temin için önlem alır.
3. Dijital vatandaşlık konusunda eğitim verir ve radikalleşme ve nefret söylemi sorunlarının üstüne gider.

RİSKLER VE HAFİFLETİCİ EYLEMLER

- Teknoloji Avrupa Konseyi Standartlarından ve araçlarından daha hızlı geliyor → BİT ve araştırmaya daha büyük yatırımlar, özel sektörle ortaklıklar.
- Avrupa Konseyi standartları ve araçları internet yönetiminde kilit aktörlere ulaşmaz → özel sektör dahil çoklu paydaş yaklaşımı

ÇIKTILAR (SEÇME)

- İnternet kullanıcıları için İnsan Hakları Rehberinde çocuk dostu araçlar
 - İnternette gezinme hakkında çocuk ve aileler için tablet uygulaması
- Siber suç, veri koruma ve cinsel sömürü ve istismar konularında sözleşmelerin takip edilmesi
 - Dijital vatandaşlık eğitimine dair Pan-Avrupa projesi
 - Nefret Söylemine Hayır kampanyası

IV. Stratejiyi Sunmak

62. Avrupa Konseyi bu stratejiyi mevcut standartlar, ortaklıklar, iletişim ve değerlendirmenin uygulanması üzerine devam eden bir odaklanma aracılığıyla sunmak niyetindedir.

1. STANDARTLARI ÇOCUKLAR İÇİN İŞLER HALE GETİRMEK

63. Bu stratejide sunulan amaçları çocuklar için bir realite haline getirmek amacıyla Avrupa Konseyi kaynaklarını mevcut stratejilerin uygulanması üzerine yoğunlaştıracaktır. Bir ülke gerek olduğunu ifade ettiğinde işbirliği faaliyetleri için daha fazla gayret ortaya konulacak ve kaynaklar örneğin üye ülkelerden gönüllü katkılar veya ortak programlarla hazır hale getirilecektir. Çocuk Hakları konuları ilgili işbirliği projelerinde ve Avrupa Konseyinin diğer sektörlerinin faaliyetlerinde yaygınlaştırılacaktır.

64. Önceki Stratejinin başarılarına dayanarak, çocuk hakları Avrupa Konseyi temasında ve Sözleşmenin ülke temelli izlenmesinde ele alınmaya devam edecektir. İzleme mekanizmalarının üye ülkelerdeki çocuk haklarıyla ilgili bulgularını takip etmede destek ve görünürlük sağlama üzerine odaklanılacaktır. Bu, diğer şeylerin yanında BM Çocuk Hakları Komitesiyle daha sistematik bir işbirliğiyle sağlanacaktır.

65. Avrupa Konseyinin çocuk hakları üzerinde güncel hukuki standartlarının geniş bir yelpazede mevcudiyeti düşünüldüğünde, yeni bir standardın geliştirilmesi titiz bir ihtiyaç ve elverişlilik incelemesine konu olacaktır. Çocuk haklarına bütün alakalı yeni sözleşmelerde ve Avrupa Konseyi tarafından yapılan tavsiyelerde yer verilmeye devam edecektir.

2. BÜTÜN İLGİLİ PAYDAŞLARI DAHİL ETME

66. Bu stratejinin uygulanması birçok aktöre bağlıdır: üye devletler, uluslararası organizasyonlar, sivil toplum, çocuk ombudsmanı, akademik ağlar, özel sektör ve çocukların kendisi.

67. Bu stratejinin uygulanmasına Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine karşı sorumlu çocuklar üzerine ad hoc bir komite tarafından rehberlik edilecek ve değerlendirilecektir. Komite Avrupa Konseyi'nin 47 üyesinin temsilcileri ve diğer ilgili paydaşların temsilcilerinden müteşekkil olacaktır.

68. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri ve UNICEF 2007 İcra Direktörünce yayınlanan ortak deklarasyona dayanarak iki örgüt, programları arasındaki sinerjiyi azami düzeye çıkarmak için artan işbirliği ve temel öncelik alanlarında bölgesel ve uygun olduğu ölçüde ülkesel düzeyde işbirliği ihtimalini araştırarak işbirliklerini güçlendirmeyi amaçlamaktadırlar. BM Genel Sekterliği Çocuğa Karşı Şiddet üzerine Özel Temsilcisi, Çocuk Satışı, çocuk fahişeliği ve çocuk pornosu

üzerine BM özel Raportörü BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği ofisi ve BM Mülteciler Yüksek Komiserliği bu bağlamda diğer önemli ortaklardır.

69. Bu Stratejide ortaya konulan önceliklerden dolayı Avrupa Konseyi, Çocuk Hakları Sözleşmesi Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornosu ve İletişim Usulleri üzerine Ek Protokollerine, bunların yanı sıra BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündeminin uygulanmasına özel tecrübe ve kapasitesiyle katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

70. Dahası Avrupa Konseyi, AB ile özellikle Avrupa Konseyi standartlarının uygulanmasını teşvikte kilit ortaklar olan Avrupa Komisyonu ve Temel Haklar Ajansı ile yakın işbirliğine devam edecektir. Bu işbirliğini daha da artırma olasılığı araştırılacaktır. Avrupa Konseyi ayrıca Baltık Denizi Ülkeleri Konseyi (CBSS) ve Uluslararası Fransızca Konuşan Ülkeler Teşkilatıyla(OIF) yakın işbirliğine devam edecektir.

71. Çocuklar için Ombudsmanlık ve onların Avrupa Ağı (ENOC) uluslararası ve ulusal NGOların yanında Avrupa Konseyinin önemli uygulama partnerleridir. Sivil Toplumla etkili ve şeffaf işbirliğini daha ileriye götürme olasılıkları artırılacaktır.

72. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, Yerel ve Bölgesel Otoriteler Kongresi, Avrupa Konseyi Uluslararası Sivil Örgütler Konferansı, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri stratejinin amaçlarının başarılmasında kendi yetki ve öncelikleriyle kritik öneme sahip ortaklar olacaklardır. Dahası, bütün ilgili yürütme, uzman komiteleri ve izleme organları bu stratejinin uygulanmasında izleme organları olacaklardır. Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası çocuklara fayda sağlayacak altyapı projelerini eş finanse etmek için üye ülkelere kredi sağlayabilir.

73. Avrupa Konseyi'nin çocuk haklarına yönelik çalışmaları Demokrasi Genel Müdürüne bağlı Çocuk Hakları Birimiyle eşgüdümlü olarak devam edecektir. Çocuk Haklarına dair Kurumlar arası çalışma kolu bu amacı kolaylaştıracaktır.

3.ÇOCUK HAKLARINI ANLATMAK

74. Çocuklar, aileler, bakıcılar, profesyoneller ve politikacılar arasında çocuk hakları bilincini artırmak Avrupa Konseyinin üye Devletlerle birlikte kararlı bir şekilde yerine getirmeye çalıştığı çok önemli bir görevdir. Online ve işitsel-görsel iletişim araçlarının yanı sıra www.coe.int/children sitesinin Çocuk Haklarına dair kapsamlı, erişilebilir ve güncel bilgilerle bir Avrupa merkezi geliştirilmesi için gayret sarf edilecektir.

4. PERFORMANS DEĞERLENDİRME

75. 6 Yıllık Stratejinin ilerleyişi bir gösterge setine dayanarak her bir öncelik alanı için ortaya konulmuş beklenen etki, çıktı ve verim bakımından Strateji amaçlarıyla karşılıklı olarak incelenecektir. Üye devletler ve diğer paydaşların rehberliği altında intibak ihtimalini de barındıran orta dönemli değerlendirme üç yıl sonra yapılacaktır. Stratejinin intibakı ve değerlendirmesinde çocukların görüşlerinin düzgünce alınması için gayret sarf edilecektir. Dahası, Sekreterlik bu stratejinin uygulanmasına dair Bakanlar Komitesine iki yılda bir rapor sunacaktır.